

សន្លឹកព័ត៌មានស្តីពីថ្នាំវ៉ាក់សាំង

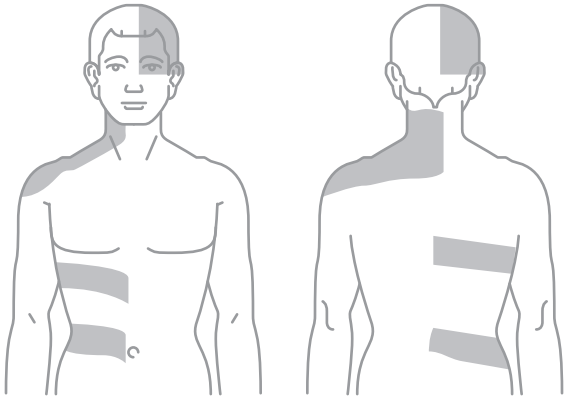
វ៉ាក់សាំងការពារវិរុសហ្សេស្ទ័រវស់ (វើម) ZVL ៖ តើលោកអ្នកត្រូវដឹងអ្វីខ្លះ

Many Vaccine Information Statements are available in Khmer and other languages. See www.immunize.org/vis
សន្លឹកព័ត៌មានស្តីពីថ្នាំវ៉ាក់សាំងជាច្រើនអាចរកបានជាភាសាខ្មែរ និងភាសាផ្សេងទៀត។ ចូលមើល www.immunize.org/vis

1 តើវើមគឺជាអ្វី?

វើម (ក៏ត្រូវបានគេហៅថាហិរេស្ទ័រ ឬហៅថាវើម) គឺជាកន្ទួលលើស្បែកឈឺចាប់ខ្លាំងមួយដែលមានពងបែក។ វើមបង្កឡើងដោយវិរុស វ៉ារីសេន្យាហ្សេស្ទ័រ ដូចគ្នានឹងវិរុសដែលបង្កជំងឺអុតស្វាយ។ បន្ទាប់ពីអ្នកកើតជំងឺអុតស្វាយ វិរុសនោះនឹងសង្វែរនៅក្នុងខ្លួនរបស់អ្នក ហើយអាចបង្កជាវើមនៅពេលក្រោយ។ អ្នកនឹងមិនឆ្លងវើមពីអ្នកដទៃទេ។ ប៉ុន្តែ អ្នកដែលមិនធ្លាប់មានជំងឺអុតស្វាយ (ឬវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺអុតស្វាយ) អាចឆ្លងជំងឺអុតស្វាយពីអ្នកដែលកើតវើម។

កន្ទួលវើមជាធម្មតាកើតនៅចំហៀងផ្នែមុខ ឬរាងកាយហើយជាសះស្បើយក្នុងរយៈពេល 2 ទៅ 4 សប្តាហ៍។ រោគសញ្ញាចម្បងនោះគឺកាលឈឺចាប់ដែលអាចមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរ។ រោគសញ្ញាផ្សេងទៀតអាចជាក្រុនក្តៅ ឈឺក្បាល ក្រុនញាក់ និងចុកពោះ។ ការឆ្លងវើមមិនងាយបង្កទៅជាជំងឺរលាកសួត បញ្ហាត្រចៀក ដងឺតភ្នែក រលាកខ្នុរក្បាល (រលាកស្រោមខ្នុរក្បាល) ឬដល់ស្លាប់ទេ។

ចំពោះមនុស្ស 1 នាក់ក្នុងចំណោម 5 នាក់ ការឈឺចាប់ខ្លាំងអាចបន្តយូរទៅទៀតបន្ទាប់ពីបាត់កន្ទួល។ ការឈឺចាប់ដ៏យូរនេះត្រូវបានគេហៅថា ជំងឺចុកខ្លាំងនៃសរសៃប្រសាទក្រោយកើតវើមខ្សាច់ (post-herpetic neuralgia, PHN)។

វើមជាញឹកញាប់កើតមានចំពោះមនុស្សវ័យ 50 ឆ្នាំ និងចាស់ជាងនេះ ញឹកជាងចំពោះមនុស្សវ័យក្មេងជាងនេះ ហើយហានិភ័យកើនឡើងទៅតាមអាយុ។ វើមជាធម្មតា កើតមានចំពោះមនុស្សដែលមានប្រព័ន្ធភាពសាំខ្សោយដោយសារជំងឺដូចជា មហារីក ឬដោយសារថ្នាំដូចជាស្ទើរវ័យ ឬវិធីព្យាបាលដោយសារធាតុគីមី។

យ៉ាងហោចណាស់មានមនុស្ស 1 លាននាក់ក្នុងមួយឆ្នាំនៅសហរដ្ឋអាមេរិកកើតវើម។

Live Zoster VIS – Khmer (2/12/18)

2 វ៉ាក់សាំងការពារវើម (វស់)

វ៉ាក់សាំងការពារវើមវស់ត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយ FDA នៅក្នុងឆ្នាំ 2006។ នៅក្នុងការសាកល្បងតាមគ្លីនិក វ៉ាក់សាំងនេះបានកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការកើតវើមបានប្រហែល 50% ក្នុងចំណោមមនុស្សដែលមានអាយុ 60 និងចាស់ជាងនេះ។ វាអាចកាត់បន្ថយភាពអាចកើតមាន PHN និងកាត់បន្ថយការឈឺចាប់នៅក្នុងចំណោមមនុស្សដែលមានវើមបន្ទាប់ពីចាក់វ៉ាក់សាំងរួច។ កាលវិភាគតាមការណែនាំសម្រាប់ការចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺវើមវស់គឺមួយលើកសម្រាប់ **មនុស្សពេញវ័យអាយុ 60 ឆ្នាំ និងចាស់ជាងនេះ**។

3 មនុស្សមួយចំនួនមិនគួរទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំងនេះ

ចូរប្រាប់អ្នកចាក់វ៉ាក់សាំងរបស់អ្នក ប្រសិនបើអ្នក៖

- **មានបញ្ហាអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ ដែលកំរាមដល់អាយុជីវិត។** ជនណាដែលមានប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីដែលកំរាមដល់អាយុជីវិត បន្ទាប់ពីបានទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំងវើមវស់មួយលើករួច ឬមានប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីចំពោះធាតុផ្សំណាមួយនៃថ្នាំវ៉ាក់សាំងនេះ មិនគួរចាក់វ៉ាក់សាំងឡើយ។ សូមសួរនាំអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក ប្រសិនបើលោកអ្នកចង់បានព័ត៌មានអំពីធាតុផ្សំនៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង។
- **ជាមនុស្សមានផ្ទៃពោះ ឬក៏កំរាម អ្នកប្រហែលមានផ្ទៃពោះ។** ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ក្នុងរង្វង់ពេលវេលាដែលមានផ្ទៃពោះ ចាំចាក់វ៉ាក់សាំង។ ស្ត្រីគួរតែចៀសវាងកុំឱ្យមានផ្ទៃពោះយ៉ាងហោចណាស់ 1 ខែក្រោយពីចាក់វ៉ាក់សាំងវើមរួច។
- **មានប្រព័ន្ធភាពសាំខ្សោយ** ដោយសារជំងឺ (ដូចជា មហារីក ឬមេរោគអេដស៍) ឬការព្យាបាលដោយឱសថ (ដូចជា ការស្តី ស៊ីតិកិច្ច ការប្រើស្ទើរវ័យច្រើន ឬវិធីព្យាបាលដោយសារធាតុគីមី)។
- **មានអារម្មណ៍មិនល្អ។** ប្រសិនបើលោកអ្នកមានជំងឺឈឺស្រាល ដូចជា ជំងឺផ្តាសាយ លោកអ្នកប្រហែលអាចទទួលបានថ្នាំវ៉ាក់សាំងនៅថ្ងៃនេះ។ ប្រសិនបើលោកអ្នកមានជំងឺឈឺធ្ងន់ ឬធ្ងន់ធ្ងរ លោកអ្នកគួរប្រហែលរង់ចាំ រហូតទាល់តែលោកអ្នកជាសះស្បើយវិញ។ វេជ្ជបណ្ឌិតរបស់លោកអ្នកអាចផ្តល់យោបល់លោកអ្នក។

4 ហានិភ័យកើតប្រតិកម្មថ្នាំវ៉ាក់សាំង

ដូចថ្នាំដទៃទៀតដែរ រាប់ទាំងថ្នាំវ៉ាក់សាំង ឱកាសនៃការទទួលរងផលរំខាន អាចកើតមាន។

ក្រោយពីការចាក់វ៉ាក់សាំងរើមរស្ស័យចមក អ្នកអាចជួបប្រទះនឹង៖

- ក្រហមស្បែក ឈឺចាប់ ហើម ឬរមាស់នៅកន្លែងចាក់វ៉ាក់សាំង។
- ឈឺក្បាល

ជាធម្មតាផលរំខានទាំងនេះ មានកម្រិតស្រាល ហើយបាត់ទៅវិញដោយខ្លួនឯង។

វ៉ាក់សាំងការពាររើមរស្ស័យបង្កជាកន្លងរមាស់ ឬរើមណាស់។

បញ្ហាដទៃទៀតដែលអាចកើតឡើង បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង៖

- ពេលខ្លះ មនុស្សស្លាប់ បន្ទាប់ពីដំណើរការវេជ្ជសាស្ត្រមួយ មានដូចជាការចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។ ការអង្កេត ឬដេកប្រហែល 15 នាទីបន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងអាចជួយបង្ការការសន្លប់ និងរបួសដោយសារដួលបាន។ សូមប្រាប់អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នកប្រសិនបើលោកអ្នកវិលមុខ ឬចក្ខុញ្ញាណផ្លាស់ប្តូរ ឬពួសពួងហឹងក្នុងត្រចៀក។
- មនុស្សមួយចំនួនឈឺស្នា ដែលអាចកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ និងកើតឡើងសម្រាប់រយៈពេលយូរ ជាការឈឺចាប់ធម្មតាក្រោយពេលចាក់ថ្នាំ។ ករណីនេះកម្រកើតឡើងណាស់។
- ថ្នាំណាមួយដោយ អាចបង្កប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ។ ប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីទាំងនេះ ដោយសារតែថ្នាំវ៉ាក់សាំងគឺជាបញ្ហាកម្រ ដែលតាមការប៉ាន់ប្រមាណ មានតិចជាង 1 ក្នុងមួយលានដូស ហើយនឹងកើតឡើង ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មាននាទី ទៅប៉ុន្មានម៉ោង បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។

ដូចថ្នាំផ្សេងទៀតដែរ ថ្នាំវ៉ាក់សាំងកម្រនឹងបង្ករបួសធ្ងន់ធ្ងរ ឬធ្វើឱ្យស្លាប់បាត់បង់ជីវិតណាស់។

សុវត្ថិភាពនៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង តែងតែស្ថិតក្រោមការតាមដាន។ សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមចូលទៅ៖

www.cdc.gov/vaccinesafety/

5 ចុះបើមានបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ?

តើខ្ញុំគួរប្រយ័ត្នចំពោះអ្វីខ្លះ?

- សូមប្រយ័ត្នចំពោះអ្វីដែលធ្វើឱ្យលោកអ្នកព្រួយបារម្ភ ដូចជាសញ្ញាបង្ហាញពីប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ គ្រុនក្តៅខ្លាំង ឬគ្រឿងបាចខុសធម្មតា។

សញ្ញាបង្ហាញពី**ប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ** អាចរួមបញ្ចូលកន្លងរមាស់ ហើមមុខ និងបំពង់ក ពិបាកដកដង្ហើម ចង្កាក់បេះដូងញាប់ វិលមុខ និងកម្លាំងចុះខ្សោយ។ បញ្ហាទាំងនេះនឹងចាប់ផ្តើមកើតឡើងរយៈពេលប៉ុន្មាននាទីទៅប៉ុន្មានម៉ោងប៉ុណ្ណោះបន្ទាប់ពីការចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។

តើខ្ញុំគួរធ្វើអ្វីខ្លះ?

- ប្រសិនបើលោកអ្នកគិតថា វាគឺជា**ប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ** ឬស្ថានភាពរាងសង្គ្រោះបន្ទាន់ដទៃទៀតដែលមិនអាចរង់ចាំបាន សូមទូរស័ព្ទទៅ 9-1-1 ឬទៅកាន់មន្ទីរពេទ្យដែលជិតបំផុត។ បើមិនដូច្នោះទេ សូមទូរស័ព្ទទៅកាន់អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក។

Vaccine Adverse Event Reporting System (VAERS) (ក្រោយមក ប្រតិកម្មរាយការណ៍ទៅប្រព័ន្ធរាយការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង)។ វេជ្ជបណ្ឌិតរបស់លោកអ្នកអាចដាក់បញ្ជូនរបាយការណ៍នេះ ឬលោកអ្នកអាចរាយការណ៍ដោយផ្ទាល់តាមរយៈគេហទំព័រ VAERS នៅ www.vaers.hhs.gov ឬដោយការហៅទូរស័ព្ទមកលេខ **1-800-822-7967**។

VAERS មិនផ្តល់យោបល់វេជ្ជសាស្ត្រទេ។

6 តើខ្ញុំអាចសិក្សាបន្ថែមទៀតដោយរបៀបណា?

- សូមសួរអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក។ គាត់អាចផ្តល់ឯកសារក្នុងកញ្ចប់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង ឬប្រាប់ប្រភពព័ត៌មានផ្សេងដល់លោកអ្នក។
- សូមទូរស័ព្ទទៅក្រសួងសុខាភិបាលរដ្ឋ ឬនៅមូលដ្ឋានរបស់លោកអ្នក។
- សូមទាក់ទង Centers for Disease Control and Prevention (CDC) (មជ្ឈមណ្ឌលទប់ស្កាត់ និងបង្ការជំងឺ) ៖
 - ទូរស័ព្ទមកលេខ **1-800-232-4636** (**1-800-CDC-INFO**) ឬ
 - ចូលទៅវេបសាយ CDC នៅ www.cdc.gov/vaccines

Vaccine Information Statement
Live Zoster Vaccine

2/12/2018

Khmer

